

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

Дмитро ЛЕДІН

15 10 2026 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Гуцуляка Юрія Васильовича**

**«Обґрунтування хірургічної тактики та оцінка результатів лікування при
поєднаних вадах клапанного апарату серця» що подається на здобуття
наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я»,
за спеціальністю 222 «Медицина»**

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика від «08» жовтня 2026 № 3444 голова та рецензенти, а саме:

Голова – Жарінов Олег Йосипович, д. мед. н., професор, завідувач кафедри
функціональної діагностики НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Рецензент: Судакевич Сергій Миколайович, к.мед.н., доцент кафедри
кардіоторакальної хірургії і трансплантації, інтервенційної та
екстракорпоральної медицини НУОЗ України імені П.Л.Шупика;

Рецензент: Саволук Сергій Іванович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри
хірургії та судинної хірургії НУОЗ ім.П.Л.Шупика.

Розглянувши дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії Гуцуляка
Юрія Васильовича на тему: «Обґрунтування хірургічної тактики та оцінка
результатів лікування при поєднаних вадах клапанного апарату серця» (тему
дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національного університету
охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «22» 11 2023
(протокол № 9), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові
результати, а також за результатами фахового семінару профільних кафедр
(кафедра кардіоторакальної хірургії і трансплантації, інтервенційної та
екстракорпоральної медицини) Національного університету охорони здоров'я
України імені П. Л. Шупика від «13» жовтня 2026 (протокол № 1), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Поєднані вади аортального та мітрального клапанів становлять складну клінічну проблему сучасної серцево-судинної хірургії, що зумовлено взаємним впливом клапанних уражень на внутрішньосерцеву гемодинаміку, розвитком ремоделювання міокарда, прогресуванням серцевої недостатності та високою частотою супутньої патології.

Особливого значення набуває хірургічне лікування пацієнтів із супутньою ішемічною хворобою серця, оскільки необхідність одночасної коронарної реваскуляризації збільшує обсяг оперативного втручання, тривалість штучного кровообігу та перетискання аорти. Водночас оцінка впливу обраної хірургічної тактики на ранні й віддалені результати потребує врахування вихідного клініко-функціонального стану пацієнтів.

Актуальним залишається визначення факторів, асоційованих із післяопераційними ускладненнями та віддаленою смертністю, а також вивчення динаміки морфофункціонального стану серця і якості життя після двоклапанного протезування.

У зв'язку із зазначеним дисертаційне дослідження Гуцуляка Юрія Васильовича, присвячене комплексній оцінці результатів хірургічного лікування пацієнтів із поєднаними вадами аортального та мітрального клапанів залежно від коронарного статусу та виконання супутньої реваскуляризації, є актуальним і має наукове та практичне значення.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота Гуцуляка Юрія Васильовича на тему «Обґрунтування хірургічної тактики та оцінка результатів лікування при поєднаних вадах клапанного апарату серця» виконана як самостійне наукове дослідження в межах підготовки здобувача ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» в Національному університеті охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

Тематика дисертації відповідає напрямам освітньої діяльності та навчальному плану кафедри кардіоторакальної хірургії і трансплантації, інтервенційної та екстракорпоральної медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

Дисертаційне дослідження не є складовою окремої зареєстрованої науково-дослідної роботи кафедри та не передбачає виконання завдань інших науково-дослідних програм або тем.

Отримані результати мають самостійне наукове та практичне значення і спрямовані на вдосконалення хірургічної тактики лікування пацієнтів із поєднаними вадами аортального та мітрального клапанів.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Здобувачем самостійно проведено аналіз наукової літератури за темою дисертації, сформульовано мету та завдання дослідження, здійснено відбір

клінічного матеріалу, збір, систематизацію та верифікацію клініко-анамнестичних, лабораторних, інструментальних, ехокардіографічних, інтраопераційних і післяопераційних даних.

Автор особисто провів ретроспективний аналіз результатів хірургічного лікування 157 пацієнтів із поєднаними вадами аортального та мітрального клапанів, порівняльну оцінку клініко-функціональних характеристик досліджуваних груп, інтраопераційних показників, структури ранніх післяопераційних ускладнень та госпітальної летальності.

Здобувачем самостійно виконано статистичну обробку отриманих даних, аналіз динаміки морфофункціонального стану серця, оцінку віддаленої виживаності методом Каплана–Мейєра, однофакторний і багатофакторний регресійний аналіз пропорційних ризиків Кокса, а також аналіз показників якості життя пацієнтів за опитувальником SF-36.

На підставі отриманих результатів автором визначено клінічні та функціональні фактори, асоційовані з ранніми й віддаленими результатами лікування, та обґрунтовано підходи до індивідуалізації хірургічної тактики й післяопераційного спостереження.

Усі основні наукові положення, висновки, практичні рекомендації та текст дисертації підготовлено здобувачем самостійно. Концептуальні положення, методичні підходи та результати дослідження обговорювалися з науковим керівником.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

У дисертаційній роботі доповнено наукові дані щодо особливостей хірургічного лікування пацієнтів із поєднаними вадами аортального та мітрального клапанів залежно від наявності супутньої ішемічної хвороби серця та виконання одночасної коронарної реваскуляризації.

Уточнено клініко-функціональні характеристики пацієнтів із поєднаною клапанною та коронарною патологією, особливості інтраопераційного перебігу, структуру ранніх післяопераційних ускладнень і госпітальної летальності після одночасного протезування аортального та мітрального клапанів.

Доповнено відомості щодо динаміки морфофункціональних показників лівого шлуночка у ранньому та віддаленому післяопераційних періодах, а також

особливостей відновлення якості життя пацієнтів протягом 36 місяців після хірургічного втручання.

Уточнено фактори, асоційовані з віддаленою смертністю. За результатами багатфакторного регресійного аналізу Кокса встановлено, що зниження кліренсу креатиніну на кожні 10 мл/хв асоціюється зі збільшенням скоригованого ризику смерті на 19% (HR = 1,19; 95% ДІ 1,02–1,40; $p = 0,032$).

Встановлено, що після статистичного коригування на включені до моделі клінічні характеристики належність до групи пацієнтів із супутньою ішемічною хворобою серця, яким виконували одночасне аортокоронарне шунтування, не продемонструвала статистично значущої незалежної асоціації з віддаленою смертністю.

Набув подальшого розвитку комплексний підхід до оцінки ранніх і віддалених результатів хірургічного лікування поєднаних клапанних вад серця з урахуванням коронарного статусу, функціонального стану міокарда та нирок.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Результати дисертаційного дослідження мають практичне значення для вдосконалення передопераційної оцінки ризику, планування обсягу хірургічного втручання та індивідуалізації післяопераційного спостереження пацієнтів із поєднаними вадами аортального та мітрального клапанів.

Встановлені особливості вихідного клініко-функціонального стану, інтраопераційного перебігу та структури ранніх післяопераційних ускладнень обґрунтовують необхідність комплексної оцінки коронарного русла, систолічної функції лівого шлуночка, функції нирок та супутньої патології під час визначення хірургічної тактики.

Виявлений статистично значущий зв'язок між зниженням кліренсу креатиніну та віддаленою смертністю свідчить про доцільність врахування функції нирок під час стратифікації ризику й планування подальшого спостереження.

Отримані дані щодо ремоделювання лівого шлуночка, функціонування клапанних протезів та динаміки якості життя обґрунтовують необхідність комплексного віддаленого контролю стану пацієнтів після двоклапанного протезування.

Результати дослідження впроваджено у практичну діяльність ДНП «Інститут серця МОЗ України» та КНП «Вінницький регіональний клінічний лікувально-діагностичний центр серцево-судинної патології».

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою.

Здобувачем у процесі підготовки дисертаційної роботи опрацьовано 115 наукових літературних джерел, з яких 0 — кирилицею та 115 — латиницею.

Серед опрацьованих праць — дослідження Praz F., Borger M. A., Unger P., Galloo X., Pibarot P., Tribouilloy C., Husso A., Spiliopoulos K., Zoghbi W. A., Otto C. M., Nashef S. A. M., Rankin J. S. та інших авторів, присвячені сучасним підходам до діагностики й лікування клапанних вад серця, особливостям

хірургічної корекції поєднаної аортально-мітральної патології, коронарній реваскуляризації, оцінці операційного ризику та віддалених результатів кардіохірургічних втручань.

У процесі дослідження здобувачем проаналізовано сучасні міжнародні клінічні рекомендації, результати багатоцентрових і ретроспективних досліджень, систематичних оглядів та метааналізів.

За обраною тематикою здобувач демонструє високий рівень обізнаності з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних учених, сучасними принципами доказової медицини та актуальними напрямками розвитку серцево-судинної хірургії.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 4 публікаціях, зокрема 3 статей в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 1 стаття, що індексуються Scopus або Web of Science.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Hutsuliak YuV, Zelenchuk OV, Yashchenko NO, Mykytenko RF, Kuzmich IM, Ponich NV, Lipovac M, Todurov BM. Early outcomes of surgical treatment in patients with combined aortic and mitral valve pathology and concomitant coronary artery disease. Ukrainian Heart Journal. 2025;14(3):7–14. doi: <https://doi.org/10.31928/3083-7111-2025.3.714>
2. Гуцуляк Ю. В., Зеленчук О. В., Тодуров М. Б., Ященко Н. О., Мельник М. Г., Тодуров Б. М. Структура факторів ризику та ускладнень у пацієнтів після хірургічного лікування поєднаних вад аортального та мітрального клапанів із супутньою ішемічною хворобою серця. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2025;33(4):(37-44 ст.) DOI [https://doi.org/10.63181/ujcvs.2025.33\(4\).37-44](https://doi.org/10.63181/ujcvs.2025.33(4).37-44) (SCOPUS)
3. Hutsuliak YuV, Yashchenko NO, Todurov MB, Maruniak SR. Assessment of quality of life in patients after combined mitral and aortic valve replacement depending on the presence of coronary artery disease. Ukrainian Heart Journal. 2026;15(1):6–13. doi: <https://doi.org/10.31928/3083-7111-2026.1.613>
4. Гуцуляк Ю. В., Зеленчук О. В., Тодуров Б. М., Гуцуляк Р. В. Вплив різних стратегій коронарної реваскуляризації на інтраопераційні показники при поєднаному протезуванні аортального та мітрального клапанів. Харківська хірургічна школа. 2026. № 4 (139). С. 110–114. DOI: <https://doi.org/10.37699/2308-7005.4.2026.16>.

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. 29.05.2025 Виступ з доповіддю на Міжнародній конференції «XXX Всеукраїнський з'їзд серцево-судинних хірургів» на тему: «Аналіз результатів хірургічного лікування поєднаних вад клапанного апарату серця». Організатори Асоціація серцево-судинних хірургів України, ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова НАМН України», КНП «Черкаський обласний кардіологічний центр Черкаської обласної ради. Місто Черкаси.
2. 18.09.2025 Виступ на XI Науково-практична конференція «Актуальні питання кардіології і кардіохірургії» на тему: «Результати хірургічного лікування пацієнтів із аортально-мітральними вадами та ішемічною хворобою серця». Організатор: ДУ «Інститут серця МОЗ України». Місто Київ.
3. 21.03.2026 Виступ на науково-практичній конференції «Innovative heart summit» на тему: «Особливості хірургічного лікування пацієнтів із поєднаною клапанною вадою та ішемічною хворобою серця». Організатор: ДУ «Інститут серця МОЗ України». Місто Київ.

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено у практичну діяльність ДНП «Інститут серця МОЗ України» та КНП «Вінницький регіональний клінічний лікувально-діагностичний центр серцево-судинної патології».

Практичне використання результатів дослідження спрямоване на вдосконалення передопераційної оцінки клініко-функціонального стану пацієнтів із поєднаними вадами аортального та мітрального клапанів, урахування супутньої ішемічної хвороби серця, функції нирок і систолічної функції лівого шлуночка під час визначення хірургічної тактики, а також на оптимізацію післяопераційного спостереження.

Упровадження результатів підтверджується відповідними актами впровадження від 01.червня 2026 р.

10. Апробація результатів дослідження.

Основні положення та результати дисертаційної роботи доповідалися й обговорювалися на наукових і науково-практичних заходах:

1. XXX Всеукраїнському з'їзді серцево-судинних хірургів (29 травня 2025 року, м. Черкаси). Тема доповіді: «Аналіз результатів хірургічного лікування поєднаних вад клапанного апарату серця».
2. XI науково-практичній конференції «Актуальні питання кардіології і кардіохірургії» (18 вересня 2025 року, м. Київ). Тема доповіді: «Результати хірургічного лікування пацієнтів із аортально-мітральними вадами та ішемічною хворобою серця».
3. Науково-практичній конференції «Innovative Heart Summit» (21 березня 2026 року, м. Київ). Тема доповіді: «Особливості хірургічного лікування пацієнтів із поєднаною клапанною вадю та ішемічною хворобою серця».

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Гуцуляка Юрія Васильовича, як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, приймав активну участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендував себе як сумлінного здобувач та науковця, висококваліфікованого та відповідального лікаря-серцево-судинного хірурга за період роботи в практичній медицині проявив себе як висококваліфікований лікар-серцево-судинний хірург, який володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в серцево-судинній хірургії.

Гуцуляк Юрій Васильович є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем із спеціальності 222 «Медицина».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Гуцуляка Юрія Васильовича на тему: «Обґрунтування хірургічної тактики та оцінка результатів лікування при поєднаних вадах клапанного апарату серця» до розгляду у разовій

спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 «Медицина».

Головуючий на засіданні

фахового семінару,

д. мед. н., професор, завідувач кафедри
функціональної діагностики НУОЗ України
імені П. Л. Шупика.

Олег ЖАРІНОВ

Рецензент,

к.мед.н., доцент кафедри кардіоторакальної
хірургії і трансплантації, інтервенційної та
екстракорпоральної медицини НУОЗ
України імені П.Л.Шупика;

Сергій СУДАКЕВИЧ

Рецензент,

д.мед.н., професор, завідувач кафедри
хірургії та судинної хірургії НУОЗ
ім.П.Л.Шупика.

Сергій САВОЛЮК

Секретар фахового семінару,

к.мед.н., доцент кафедри кардіоторакальної
хірургії і трансплантації, інтервенційної та
екстракорпоральної медицини НУОЗ
України імені П.Л.Шупика;

Наталія ЯЩЕНКО